

KUPUJTE
VOJNE BONDE!
Najstarejši
slovenski dnevnik
v Ohio
★
Oglaš v tem listu
so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

KUPUJTE
VOJNE BONDE!
The Oldest
Slovene Daily
in Ohio
★
Best Advertising
Medium

VOL. XXVIII.—LETO XXVIII.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), AUGUST 7, 1945

ŠTEVILKA (NUMBER) 183

Truman naznanil rabo atomske bombe nad Japonsko!

Eksplozivna sila ene same bombe je enaka 20,000 tonom dinamita TNT

WASHINGTON, 6. avgusta — Iz Bele hiše je bilo danes objavljeno naznanilo predsednika Trumana, ki se vrača na krovu križarke "Augusta" s konference velikih treh v Potsdamu, da je bila pred 16 urami nad Japonsko prvič rabljena atomska bomba, ki posedla eksplozivno moč 20,000 tonov dinamita TNT.

Kakor razvidno iz predsednikove izjave, je bila vržena prva atomska bomba, ki predstavlja eno največjih znanstvenih odkritij v zgodovini, na važno japonsko armadno bazo Hirošima na otoku Honšu.

Atomska bomba posedla dvatisočkrat toliko eksplozivne sile kot jo ima britska bomba "Grand Slam," ki je bila do danes največja bomba, ki je bila kdaj rabljena v zračnem vojskovanju.

"Japonci so začeli vojno iz zraka v Pearl Harborju," je izjavil predsednik. "Za ta napad so že drago plačali, ampak vse to je šele začetek. S to bombo smo dodali naši oboroženi sili novo in revolucionarno silo uničenja. Produkcija teh bomb je sedaj v teku, poleg tega pa se dela na razvoju celo silovitejših bomb."

Izjava predsednika, ki podaja zgodovino znanstvenega dela, ki je produciralo to strašno orožje, potem nadaljuje:

"To je atomska bomba. To se pravi, da je v tej bombi uprežena sila vesoljstva. Sila, iz katere sonce dobiva svojo moč, je bila vržena proti onim, ki so prinesli vojno na Daljni vzhod.

"Pred letom 1939 so znanstveniki v splošnem soglašali, da je teoretično mogoče sprostiti atomsko energijo, ampak nihče ni vedel, kako bi se moglo to praktično izvesti.

"Leta 1942 pa smo zvedeli, da so Nemci mrzlično na delu, v prizadevanju, da bi iznašli pot za uporabo atomske energije, poleg drugih vojnih strojev, s katerimi so upali zaslužiti svet. Lahko smo hvaležni usodi, da so Nemci iznašli V-1 in V-2 tako pozno in da so jih mogli rabiti v tako omejenem številu, in celo bolj hval-

ezni moramo biti, da sploh niso prišli do tega, da bi iznašli atomsko bombo.

"Bitka laboratorjev je bila vsa polna nevarnosti za nas, baš kot je bila bitka v zraku, na kopnem in na morju, sedaj pa smo izvojevali zmago v bitki laboratorjev, prav kakor smo izvojevali druge bitke.

"V začetku leta 1940, še pred Pearl Harborjem, smo strnili sile znanosti, ki bi se dala uporabiti v vojni, v Zed. državah in Veliki Britaniji in ta strnitev nam je dala številne neprecenljive pripomočke za zmago, ki smo jih priborili. Pod to uredbo se je tudi začelo raziskovalno delo za ustvaritev atomske bombe. Ameriški in britski znanstveniki so se delujoč skupaj spustili v tekmo proti Nemcem."

Predsednik Truman je v svoji izjavi odkril, da se je vse znanstveno delo za iznajdbo atomske bombe vršilo v Zed. državah, kajti Anglija je bila tisti čas tarča velikih zračnih napadov in obstojala je stalna nevarnost, da bodo Nemci poizkusili z invazijo Anglije. Iz tega razloga sta predsednik Roosevelt in premier Churchill smatrala, da je najbolj pametno, ako se vse znanstveno delo vrši v Zed. državah.

"Sedaj imamo v Zed. državah dvoje velikih in več manjših obratov za produkcijo atomske sile," pravi predsednik v svoji izjavi, ki potem nadaljuje:

"Ko je bilo to delo na višku, smo v teh napravah imeli zaposlenih 125.000 oseb, medtem ko je danes pri tem delu zaposlenih 65.000 oseb. Mnogo teh ljudi je zaposlenih v teh napravah že dve leti in pol. Med njimi jih je malo, ki vedo, kaj producirajo. Vidiijo samo, kako gredo velike količine materiala notri, toda iz teh naprav ne vidijo ničesar prihajati, kajti dejanska velikost eksplozivnih nabojev je izvanredno majhna.

"Potrošili smo dve milijardi dolarjev v največji znanstveni

igri, ki je bila podvzeta kdaj v zgodovini, in smo igro dobili.

"Ampak največji čudež pri vsem ni velikost podvzeta, niti tajnost, s katero se je to delo vršilo, ali pa stroški, temveč čudež je, kako so možgani znanstvenikov na raznih poljih delali skupaj in s sestavo brezprimerno kompliciranih drobcev znanja dosegli praktičen rezultat.

"In skoro nič manj čudežna ni bila sposobnost industrije, ki je napravila načrte, in delavcev, ki so operirali še nikoli prej rabljene stroje in metode, posledica česar je bila, da je to, kar so si zamislili možgani mnogih duhov, dobilo fizično obliko in poslovalo tako, kakor je bilo zamišljeno.

"Znanost in industrija sta delala pod vodstvom armade Zed. držav, ki je dosegla svojevrsten uspeh v izvedbi takega neizmerno težkega problema v tako presenečljivo kratkem času.

"Dvomljivo je, da bi se mogla še kje na svetu ustvariti taka kombinacija. Kajti, kar se je doseglo, je največji triumf organizirane znanosti v zgodovini."

"Predsednik Truman je v svoji izjavi odkril, da je bil ultimatum na Japonsko iz Potsdama 29. julija naslovljen vsled tega, da se ji prihrani silno uničenje, ki je neizogibno v očigled iznajdbe atomske bombe. Toda vladarji Japonske so poziv za vdajo odklonili in sedaj bodo morali za to plačati.

Predsednik je tudi odkril, da se naprave, kjer se je vršilo znanstveno delo, ki je produciralo atomsko bombo, nahajajo v Oak Ridge blizu Knoxvilleja v državi Tennessee, v Richlandu blizu Pasco v državi Washington, in pa v bližini Santa Fe v državi New Mexico. Opozoril je tudi, da to revolucionarno odkritje, s katerim se je odklenila energija vesoljstva, pomeni, da bo mogoče atomsko silo rabiti mesto premoga, olja in padajoče vode, akoravno bo treba še mnogo nadaljnjega znanstvenega dela, predno bo to dejansko izvedljivo in industrijsko praktično.

Senator Hiram Johnson umrl

WASHINGTON, 6. avgusta. — Danes je tukaj umrl tekom spanja v bolnišnici, kjer se je nahajal od 18. julija, senator Hiram Johnson iz Californije, ki je po zadnji svetovni vojni vodil boj proti vstopu Zed. države v Ligo narodov, in tudi sedaj nasprotoval temu, da bi se Zed. države priključile Združenim narodom.

Johnson je bil republikanec in bil bil 2. septembra spolnil 72. leto. Smrt je povzročila možganska kap.

Ko je umrl, je bila pri njem njegova žena. Njegov sin, ki je podpolkovnik v armadi, hiti s senjarko z letalom iz San Franciska. V senatu je služil od leta 1917 in je bil po svoji službeni dobi najstarejši član senatne zbornice.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Brooklyn, N. Y. — Tukaj je umrla Frank Snider (Znidaršič). Zapuška žena, sestro in tri bratrance.

Garrett, Pa. — Tukaj je umrl Jože Komovec, star 83 let in doma iz Cerknice na Notranjskem (po domače Šumov). V Ameriki je bil od leta 1903. Tukaj zapuška tri poročene hčere in sin.

NA OBISKU

Mr. in Mrs. Frank Martinjak sta prišla iz La Salle, Ill., na par dnevni obisk k svoji hčeri Tille Gonic, 1010 E. 71 St. Zelimu jima obilo zabave in razvedrila v metropoli!

VAŽNA SEJA

Nocoj ob osmih se vrši zelo važna seja podružnice štev. 14 ZZZ v Slovenskem društvenem klubu na Reher Ave. Clancie, nanega so asesmenta poravnajo nocoj.

Obravnava proti Mihajlovičevi skupini se je pričela

Javna obravnava proti članom Draže Mihajlovičevega Centralnega narodnega odbora se je pričela na višjem vojaškem sodišču jugoslovanske vojske dne 28. julija ob 4:30 popoldne v Belgradu. Politični in vojaški funkcionarji njegove organizacije ter vohuni in saboterji so med obtoženci. Višje vojaško sodišče sestoji iz predsednika ter podpolkovnika Mihajla Stankoviča, majorja Mihajla Jankoviča, poročnika V. Petroviča in tajnika podpolkovnika Todorja Popadiča.

V veliki dvorani juristične fakultete, kjer se obravnava vrši, je bil zaseden vsak stol in čim so obtoženci bili pripeljani v dvorano, so se slišali klici: Smrt mesarjem! Izdajalci! Na vislice s morilci! Doli z podpreniki okupatorja! Po dvorani so odmevali raztrešeni vzkliki: Obesite jih! Prihod članov vojaškega sodišča je bil pozdravljen z navdušenjem in klici: Živio ljudsko sodišče!

Ko je vzklikanje poleglo, je predsednik sodišča podpolkovnik Mihajlo Djordjevič prečital imena obtožencev. Glavni narodni tožitelj je prečital izjavo, ki so jo napravili obtoženci, kakor tudi drugo evidenco proti njim, katera ilustrira izdajalske aktivnosti za časa okupacije in po osvoboditvi dežele. Po prečitani obtožnici, kar je trajalo 2 uri, je javni tožitelj za Srbijo podpolkovnik Minič bil z navdušenjem pozdravljen.

Med obtoženci so: tajnik odbora dr. Djuro Djurovič; podpredsednik odbora Mustafa Mulalič, publicist in bivši narodni poslanec; član odbora Aleksander Alsentijević, penzionist in bivši narodni poslanec; Aleksander Pavlovič, belgrajski odvetnik; dr. Božidar Popadič, bivši svetnik pri ministerstvu za poljedelstvo; Aleksander Popović, bivši načelnik ministerstva za socialne zadeve; Branislav Ivković (Nadaljevanje na 2. strani)

ZRAČNI PRVAK MAJOR BONG UBIT V LETALSKI NESREČI

BURBANK, Cal., 6. avgusta. — Danes se je tukaj smrtno ponesrečil major Richard Ira Bong, največji ameriški zrakoplovski junak, ki je našel smrt, ko je preizkušal novo iznajdeno "žetno" letalo.

Maj. Bong je bil šele 24 let star in je v vojni na Pacifiku zbil 40 japonskih letal. Prejel je 24 odlikovanj, med njimi tudi najvišje odlikovanje Kongresne kolajne. Sloviti letalec je bil namenoma poklican domov, da bi ne bil več izpostavljen nevarnostim vojne zone.

Ubiti zrakoplovski prvak je doma iz Poplar-ja, Wis., in se je šele pred par tedni poročil.

DRZEN NAPAD JE USTAVIL NEMŠKO ATOMSKO BOMBO?

RHUKU, Norveška, 6. avgusta. — Pred skoro tremi leti so se trije norveški mladeniči, člani podtalnega gibanja, ponoči vthotapili v to krasno dolino in pogladi v zrak neko tovarno.

Njihova drzna sabotaža je najbrže premenila tok vojne, kajti njihov napad je povzročil zastoj v mrzličnem prizadevanju Nemcev, da bi producirali atomsko bombo. Zgodbo o drznem napadu sta danes prvič povedala dva izmed udeležencev, Kjell Nielsen in Claus Helberg.

Sabotažno delo, katero je bilo izvršeno s pomočjo Angležev, je bilo vzporedno po štirih mesecih bivanja v gorah arktične pokrajine, kjer skozi pet mesecev v letu sonce nikdar ne zasije.

PISMO

V našem uradu ima pismo Mrs. Pauline Yantek, katera je preje bivala na 1557 E. 43 St.

Priznanje gre Rooseveltu, pravi Winston Churchill

LONDON, 6. avgusta. — Bivši premier Churchill je nocoj izjavil, da je "božje usmiljenje" naklonilo, da so ameriški in britski znanstveniki poprej odkrili tajnost atomske sile, ki je bila tako dolgo milostno prikrita človeku, kakor pa so jo odkrili Nemci.

Bivši premier je dostavil, da gre za zgodovinski uspeh večna čast pokojnemu predsedniku Rooseveltu, ki je omogočil sodelovanje ameriških in britskih znanstvenikov pri eksperimentih z atomsko energijo, dasiravno Zed. države tedaj niso bile v vojni.

Churchillovo izjavo je dal v javnost njegov naslednik premier Attlee iz uradne rezidence na 10 Downing St., ki je v tej zvezi posvaril Japonsce, da pristanejo na brezpogojno predajo, ali pa čakajo, da jih zadene popolno uničenje.

Naši fantje-vojaki

S/Sgt. Frank A. Primožnik, preje iz Euclida, ki se sedaj nahaja v Bad Ischel, Avstriji z 11. oklopno divizijo, je 28. maja prejel bronasto zvezdo za hrabrost v zvezi z vojaškimi operacijami proti sovražniku v času od 2. avgusta 1944 do 9. maja 1945.

Cpl. Anthony Gruđen je prišel s svojo ženo Mary na dopust iz Seattle, Wash. Nahajata se na domu staršev Mrs. Gruđen, pri Mr. in Mrs. Leo Grajzar, 1237 E. 169 St. Cpl. Gruđen se nahaja v vojaški službi štiri leta ter je sin Mr. Joseph Gruđen, Meadowlands, Pa. Prijatelji so vabljeni, da ju obiščejo na zgornjem naslovu.

Uporaba atomske energije pomeni konec vojne ali pa konec sveta

Naznanilo, da se je iznašla atomska bomba, pomeni začetek novega znanstvenega veka, izjavljajo znanstveniki, ki bo svetu prinesel mir in blagostanje, ali pa se bo človeštvo samo uničilo. Vse odvisi od tega, kako bo človek rabil neizmerno silo vesoljne energije, ki je bila s tem prvič odklenjena.

Ameriški letalci, ki so prišli s se je zemlja strela 250 milj da-leč naokrog.

Znanstveniki in vojaški izvedenci, ki so eksperiment opazovali iz daljave 10 milj, ležeh z glavami navzdol, poročajo, da je bila sila eksplozije tako strahovita, da jim je obraz obrnila na drugo stran. Videli so gorečo kepo, ki je bila svetlejša od opoldanskega solnca, nakar je sledila razstrelba, ki je poslala v petih minutah silen oblak dimu v stratosferične višine 40.000 čevljev nad zemljo.

Jekleni stolp je izginil brez sledu

Dva moška, ki sta se nahajala več kot pet milj od pozorišča eksplozije, sta bila vržena na tla, in jekleni stolp, kjer se je eksplozija primerila, je izginil brez vsakega sledu. Na kraju samem je zijala ogromna jama, podobna žreli ognjenika.

Kakor se je nocoj prvič odkrilo, je bil eksperiment napravljen na Alamogordo vojaški rezervaciji 120 milj južno od mesta Albuquerque, N. M.

VEST IZ DOMOVINE

Mr. John Arko, 1063 Addison Rd., je pretekli teden prejel telegram od svoje žene Marije Arko, bivaajoče v Dolenji vasi št. 102 pri Ribnici na Dolenjskem, v katerem mu sporoča, da so doma in vsi zdravi.

Dušica Rožamarija

(SVETNICA IN NJEN NOREC)

Agnes Gunther

Poslovenil Boris Rihteršič

(Nadaljevanje)

"Pustite me, teta Ulrika!" Iznenada se je sklonil čez njeno roko in jo poljubil. "Samo na pošto grem. Nekaj moram tam urediti."

Teta Ulrik ga je še zmerom držala za plašč, potem pa mu je iznenada segla z eno roko v žep in privlekla iz njega revolver, ki mu ga je pomolila pred nos: "Ha! Pokati ste hoteli in strasti otroka! Ker so še premalo pokali okoli hiše!"

Ugriznil se je v ustnice in rekel: "Pustite me, da grem, grofica, in ne zadržujte me! Ne morem iti več tja gor, ne morem!"

Toda teta Ulrika je z obupno močjo visela na njem, kakor bi ga objemala. Ali je kaj uganila? "Pojdite sami od sebe, moja punčka iz sladkorja," mu je šepnila, "ali pa bom poklicala Harro!"

Potem se bo Roža prestrašila. "Tako pridem, grofica, takoj!"

Opomini glede racijoniranja

Meso, sir, maslo, konzervirane ribe in mleko

Rdeče znamke F-1 do K-1 so veljavne vsaka za 10 pointov.

Procesirana jedila

Modre znamke P-1 do T-1 so veljavne vsaka za 10 pointov.

Cevlji

Znamke št. 1, 2, 3 in 4 z zrakovno do preklica.

Sladkor

Sladkorna znamka št. 36 za tontov sladkorja je veljavna do 31. avgusta.

Kurilno olje

Znamke št. 1, 2, 3, 4 in 5, sedaj veljavne, vsaka za 10 galonov.

Gasolin

Znamka A-16 je veljavna za 6 galonov gasolina do 21. sept. Znamke B-7, B-8, C-7 in C-8 so veljavne vsaka za pet galonov gasolina za nedoločen čas.

Na vsakega kupona mora biti napisano ime države in licenčna številka. Pri prošnji za dodatno količino gasolina je treba nametati rekord prevoženih milj.

Teta Ulrika je odjadrala s svojim ujetnikom v njegovo sobo. Tam je zaprla vrata, vrgla revolver v velikem loku skozi okno in rekla: "Tako, mladi gospod ... zdaj se mi pa zahvalite, da sem vam rešila življenje."

Bledi Alfred, ki se mu je še zmerom brala na obrazu onemogla besnost, jo je divje pogledal: "Pustite me! Saj ne morem več strpeti pod to streho!"

"Ha, in zakaj ne?"

"Če bi vi vse vedeli, bi šli po tisto reč na dvorišče in bi mi jo stisnili v roko."

"Tako?" je rekla teta Ulrika. "Izpovejte se mi! Kaj ste zagrešili?"

"Ne morem povedati. Preklet sem. Preklet sem!" Začel je tekat po sobi, se metati po stolihi in potem spet vstajati.

Oči tete Ulrike so postale kakor svetle jeklene igle. Spet mu je položila trdo roko na ramo in mu rekla: "Rajši se mi izpovejte! Z zgodbo, ki jo nosite v srcu, sami ne boste mogli obračunati. Raztrgala vas bo. Jaz vas tudi ne smem pustiti na cedilu. Otrk me je poklical in je hotel imeti vas. Zdaj bo zahteval račun od mene. Za streljanje imate še zmerom dovolj časa."

"Ali mislite, da bi rad umrl, grofica? Jaz, ki bi rad preživel sedem življenj! Toda nič drugega mi ne ostane."

"Dragi Alfred, mislila sem, da ste lahkomišeln piščanec. V zadnjem času pa se mi je začelo dozdevati, da vas srečuje pamet. Naš ljubi gospod ima vse mogoče ljudi v svoji oblasti. Vzoren deček ne boste nikoli, toda če bi bila jaz vaša mati, tudi ne bi izgubila zaupanja v vas. In ne morem si misliti, da bi bili v zadnjem času zagrešili kaj resnično slabega. Otrk vam zaupa. Otroci zaupajo samo ljudem, ki niso slabega srca. Tega ne pozabite!"

Tedaj se je vrgel Brandenstein pred staro damo na kolena in objel jo je s svojimi mladeniškimi rokami.

"O, grofica, grofica, tako dobre besede! In pekel imam v sebi, pravi pekel. Ne morem več strpeti na svetu."

"Alfred, izpovejte se mi zdaj. V petih minutah bo to opravljeno. Otroka ne smem predolgo pustiti samega, drugače se bo bal."

"Grofica, molčati morate. Obljubite mi to!"

"Kako naj molčim? Še na misel mi ne pride. Ničesar ne obljubljam, česar ne vem."

"Preklet sem. Na travnik moram, na tisti travnik, kjer stoji beli kol. Jutri me bodo spet prišli iskat. Kakor že danes. Da, saj sem jaz kriv ... jaz, trpi, grofica, dobra gospa! Roža ... Jaz!"

"Alfred, ali ste nori?"

"O, ko bi mogel biti ... Saj še bom ... Vse v meni se trga." Skril je glavo v njenem naročju, ona pa se ga je oklenila in mu rekla:

"Alfred, zberite se vendar!"

Pobožala mu je svetle lase, ki so se mu začeli zdaj že kodrati.

Dvignil je zasoljeni obraz in rekel: "Poslednjo kapljico krvi bi dal za Thorsteina. Zadovoljen bi bil, če bi me hotel vzeti Mart za svojega hlapca. Grofica, moja sestra ... skupaj naju je videla ... in puško je imela v rokah. Trenutek, grofica! Ko me je videla, da sem pri njej ... Nikoli ji nisem povedal, kam zahajam."

Ulrikine oči so postale temno črne: "Knežnja ... je šepnila. S težavo je dihal.

Alfred je vstal in se opotekel. "Tako, zdaj me pa pustite, da grem!"

Ulrika je zamahnila z roko, kakor bi bila hotela nekaj zagrabiti, potem pa je obsedela kakor kip.

Začulo se je trkanje, Harro je bil.

"Teta Ulrika, kaj je z Alfredom? Roža se brez povoda razburja. Srce ji razbija kakor divje."

Ulrika se je stresla in se z železno močjo zbrala. Rekla je: "Harro, spet je napravil neko neumnost in popadla ga je mrzlina. Pravkar ga mislim spraviti v posteljo."

Harro je zunaj nekaj zagodel. Potem je odšel v pritličje.

"Alfred, mislim, da ste slišali, kaj morate storiti," je dejala nato teta Ulrika. "Tako morate iti v posteljo. Nič se ne upirajte in ne govorite, da ne morete ali nočete! Nesreče ni treba še povečati. Ali naj Roža trpi še zaradi vas? Lagati pa tudi ne znam preveč dobro. Kmalu se vrnem. In če morete, molite!"

"Ali boste molčali, grofica?"

"Kaj mislite, da bi mogla to

izblebetati? O, ubogi moj Harro!"

Potem je šla.

Bil je že skrajni čas, da je s Harrovo pomočjo spravila Rožo v posteljo. Vročica jo je kar kuhala.

Harro je le s težavo prikril svojo jezo. "Jutri ga pošljem stran, če ne zna nase paziti. Ne, Roža, nič resnega ni. V plenice ga bomo zavili, mladega grofa Brandensteina, in steklenico mleka mu bomo dali, pa se bo pozdravil. Le nič žalostnih oči, Roža!"

Nihče ni opazil na njej izpremembe, le na čelu so se ji iskriale potne kapljice kakor biseri. Teta Ulrik je zdaj sedela ob njeni postelji. Harro ji je želel lahko noč in šel. Tedaj so obvisle velike sive oči na obrazu tete Ulrike, resno, povprašujoče in žalostno, da je starki vzdrhtelo srce.

"O, kako mi je hudo zaradi Alfreda! Povej mu, naj ostane tu, da ga jaz prosim. Razen nas nima nikogar, ki bi mu pomagal. In svoje sestre naj v stiski ne zapusti. Saj je vendar njegova sestra in ljubi ga."

Ulrika je vzela Rožino glavo med dlani in jo molče poljubila. Dolgo sta se gledali. Potem je šepnila Rožamarija:

"Harro, ubogi moj Harro! Molčati moraš še, teta, ker on tega ne bi prenesel. Vsaj zdaj še ne. In moj oče! Nikoli ne sme zvedeti, nikoli! To bi mu bil poslednji sunek. Oh, ali mojemu očetu res nikoli ni mogoče priznati? Mojemu ljubemu očetu, ki ima tako dobro, mehko srce! Tega ne bi preživel, teta Ulrika. Rešiti se je mora, Ulrika, in zaradi tega trpim. Saj veš, da o tem ne morem z nikomer govoriti. Z gospodom grajskim župnikom bi se rada pogovorila. Saj on ne sme nikomur razkriti te-

ga, kar mu ljudje povedo pri izpovedi. Morda bi mi on lahko kaj svetoval. Toda vi ga niste hoteli pustiti k meni ..."

Teta Ulrika so klecala kolena, da je morala sesti. "Ti si to vedela, Roža, ti?"

"Oh, že v prvem trenutku ... Saj sem jo videla v trenutku, ko je ustrelila. Njen demant se je iskril. In izprva sem si mislila, da me ni zadela, ker sem slišala samo pok. In potem so mi postale noge težke ... in potem ne vem ničesar več ... Zato sem se tako strašno bala. Orožnik je preiskoval, in oče! Moj ubogi oče! Saj me razumeš, teta Ulrika? Nje ne bi smeli pustiti, da bi hodila sama okoli in se vozila z avtom. Gospod profesor je vse to prepovedal, zdaj je pa drug gospod dovolil, in iznova se bojim."

"Potem mora Harro zvedeti, Rožamarija, in napraviti jo moramo neškodljivo. Ubogi Alfred tudi ve in mu je skoraj srce strlo."

"Pojdi k njemu in potolaži ga, teta Ulrika!"

"Rožamarija, če hočeš, svoje mu očetu priznati, mora Harro vse zvedeti. Eden izmed možkih mora vedeti. Harro ali pa oče, Rožamarija. Hudo je, da moraš zdaj ti odločiti, ko bi ti morali prikriti vse, kar bi te vznemirjalo."

"Oh, teta Ulrik, če bi to prestala, bi me sploh lahko izpustili iz ječe. A morala bom umreti. Zakaj bi me to kratko dobo, ko sem še pri vas, držali tako daleč od sebe? In tako žalostno je, da se ne bi mogla dovolj naježiti. Zbrati se moramo, močni moramo biti. Kaj je imel Alfred danes z mamo?"

"Menda ga je vlekla s seboj na travnik in mu najbrž rekla, da mora iti jutri spet z njo tja. Od obupa je bil ves zmešan. Če

je kaj kriv, se dovolj hudo pokorim. Rožamarija, tvoj Harro! To bo hudo zanj. Kazen zanj pa pustimo bogu! Ne bo mu utekla. Menda ni prežala, ampak samo sprožila v nenadni jezi. Ali ji bo kdo verjel?"

"Če je to rekla, ji lahko verjamemo. Strašno je ... Samo trenutek in vse svoje življenje je uničila. Toda sovražila me je že prej. In tudi sama sem precej kriva. To zdaj vem. Moj pristan! Prisiliti bi bila morala očeta, da ji ga vrne ... Zdaj trpim in se moram pokoriti. Morda ... če ne bi bila tako trdovratna! ... O, Ulrika, moj ubogi Harro! ... Če bi bil Alfred mož ... če ... Toda tako ostaneva samo dve ženski!"

"Rada bi ti izbiranje prihranila, Rožamarija!"

"Toda mama ne sme iti spet na travnik, ker bi utegnil orožnik kaj zvedeti. Saj ne veš, kakšni so ti orožniki!"

"Otrok, kaj se toliko zani- maš za te ljudi?"

"Nekoč mi je neka uboga ženska povedala, kaj vse delajo. Okoli hodijo in vohunijo. Ali misliš, da Alfred sam ne bi mogel vsega z mamo opraviti? Če

bi hotel to storiti za naju. Za naju dve. Potem Harro ali očetu ne bi bilo treba izpiti grenkega keliha."

"Tvoj oče ima majhno vilo v Švici. Doslej jo je zmerom dajal v najem, ker ni maral nihče tam stanovati, prodati je pa dobro tudi ni mogel. Če bi mogel Alfred s svojo sestro tako urediti, da bi šla oba, recimo, na oddih v Švico."

"O, pojdi k njemu, Ulrika! Reci mu to, prosim te. Jaz ne bi mogla Harro povedati resnice."

Ulrika je vstala.

"Tu se bo lahko pošteno spokoril, nepridiprav. Kazen je zanj kar prehuda, Roža. Morda bi ga lahko Marga za kakšen teden nadomestila. Toda zakaj ne bi vsaj enkrat v življenju ugriznil v trd oreh? Bogue, kako dolgo bo to trajalo."

Šla je k Alfredu in sedla k njegovi postelji.

Alfred je legel in si prekrizal roke pod glavo. Tako čudno izpremenjen je bil. Zdelo se je, da se je njegov obraz podaljšal in da drhti od bolečine.

(Dalje prihodnjik)

DRUGA IZDAJA

ENGLISH-SLOVENE DICTIONARY

(Angleško-slovenski besednjak)

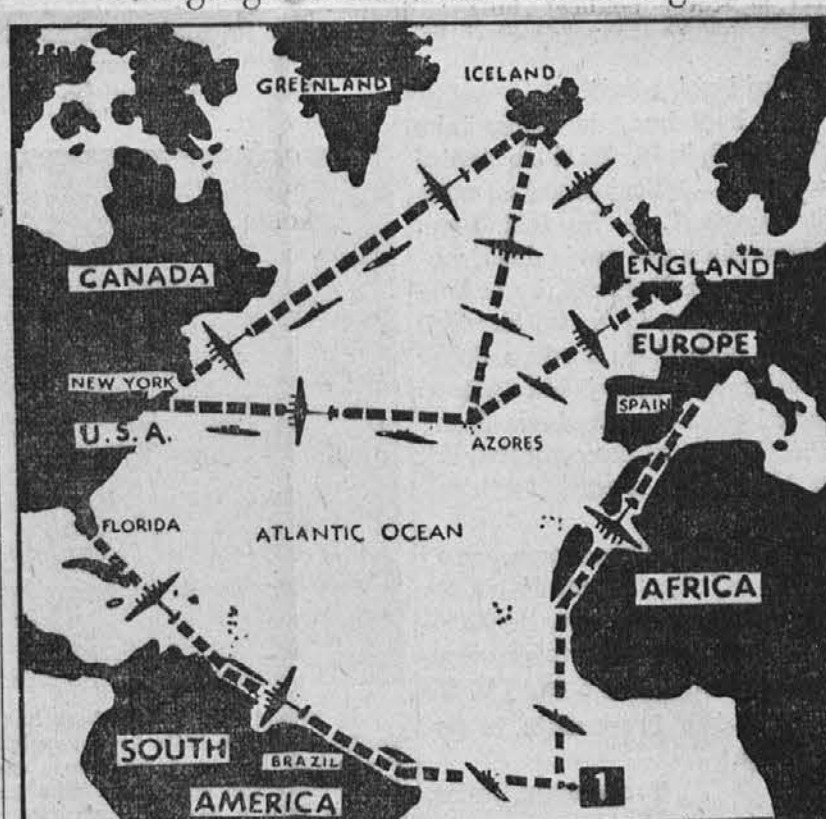
Naročite pri:

ENAKOPRAVNOSTI

6231 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

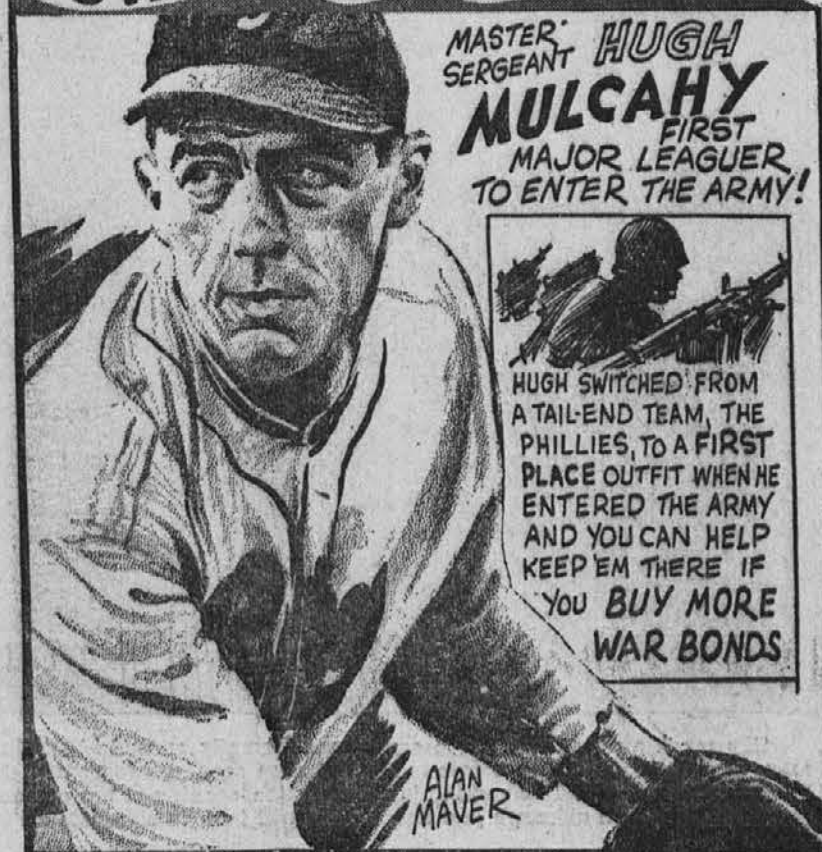
CENA \$5.00

Bringing Them Back Home Again

With thousands of U. S. troops scheduled to fly home from Europe each month, the most effective air-sea rescue system ever devised in safeguarding the men has been put into effect. (1) The waters are well protected, while from the Azores to the U. S. many ships are on guard.

STARS IN SERVICE

MASTER SERGEANT **HUGH MULCAHY**
FIRST MAJOR LEAGUER
TO ENTER THE ARMY!

HUGH SWITCHED FROM A TAIL-END TEAM, THE PHILLIES, TO A FIRST PLACE OUTFIT WHEN HE ENTERED THE ARMY AND YOU CAN HELP KEEP HIM THERE IF YOU BUY MORE WAR BONDS

ALAN MAVER

U. S. Treasury Department

Revealing... Factual... Powerful!

36 pages... illustrated
A Graphic Account
of German Crimes
and Slav Heroism.

"Slav Peoples Vow... NEVER AGAIN"
by Mary Pirinsky

"This little book presents a few facts and figures on what the Nazis did to the Slav peoples, and what they intended to do. It also presents a few hints of the Slav peoples' epic struggle against the Nazi enslavers, which contributed so much towards saving the world from Hitlerism. ... Only if we are sharply aware of these facts can we fully understand why the Slav peoples are so determined not to permit this to happen again. Only so can we in America strive with due resolve to have America underwrite fully all steps necessary to assure that it shall never happen again. ..."

LOUIS ADAMIC in his Preface

TEAR OFF AND MAIL TO:

AMERICAN SLAV CONGRESS

205 East 42nd Street

New York 17, N. Y.

Please send me _____ copies of "SLAV PEOPLES VOW... NEVER AGAIN"

my check (money order) for \$_____ is enclosed.

Name _____

Address _____

City _____ Zone No. _____ State _____

Organization _____

10¢ per copy
Bundle Orders...
5¢ per copy

Another Slav Congress

Pomladni sen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

★
Priredil I. H.

(Nadaljevanje)

— Pomiri se papa! Navzlic temu je zadeva urejena. Z denarjem, če bi ga tudi imel, ne bi bilo pomagano. Bankir sluti vse, — pozna mene in moje solidno življenje popolnoma — torej, kratkoma sva se dogovorila, da postanem jutri zet bankirja Ulriha in papir bo izginil.

— Oh, — se oddahne v največji zadregi baron Wolf, — in tvoja žena bo ono dekle? — in pokaže s prstom na Marijino sliko.

— Ne, — odgovori osorno Wolf.

— Ne? — vpraša presenečen. — Kdo pa je to lepo dekle?

— Samo navadna modistinja. Ne vprašuj več, papa!

— Ze razumem, samo majhna igrača. Popolnoma te razumem. Tako popolno lepoto je težko najti.

— Ne; več kot igrača, — pravi Wolf trdo.

— Kako to? Menda vendar nisi na to mislil, da bi modistinji dal naše ime? — vpraša oče.

— Samo za igračo, to še —

— Zakaj pa ne, ako dekle ljubim? — odvrne Wolf mrzlo.

— Našemu imenu ne bi delala nikake sramote, ker je tako razumna in lepa.

— Stari mož se osramočen obrne v stran.

— Wolf, težko mi je kaj takega slišati. Zda pa, moj sin, se ti zahvalim za tvojo plemenitost. Zares, nisem zaradi tebe zaslužil da bi na mojo glavo trosil zareče oglje. Če pa ti povem, kaj me je dovelo do onega koraka, me mož mogoče razumel in mi oprostil. Blizu obupa —

— Oče, o tem ne bova več govorila. Nočem ničesar vedeti. Pusti stvar pri miru, saj ni mogoče predrugačiti. Predlagam, da greva spat. Jutri bo za mene zelo naporen dan. Ti boš spal v moji postelji in upam, da se boš

odpočil. Nisem se še razvil; vedno spim na žimnici in sem odet z lahko odejo. Pernic v svoji postelji nimam. Toda moja gospodinja mi je za te posodila pernice. Vem, da jih imaš tako rad. Torej: lahko noč!

— Kje pa boš ti spal?

— Ne skrbi za to — na divanu.

Wolf prižge luči v spalnici in naglo vzame neko sliko z mize, kar je oče dobro opazil.

— Zda pa, papa, dobro spi in lahko noč!

— Lahko noč! Oče ga še enkrat objame in se pri tem bridko razjoka. — Ti dobri, plemeniti sin. Kako, da sem te tako slabo sodil. Ali mi moreš odpustiti? Koliko sem trpel, — mrmra s slabotnim glasom.

— Saj je vse dobro, papa; o tem ne bova govorila več.

— Še eno vprašanje: ali imaš zelo rad dekle, katere sliko sem videl na mizi? Mora biti zelo lepa.

— Bolj — kot svoje življenje, — je hotel reči. Toda premaga se s prisiljenim nasmehom reče: — Kako bi je ne imel rad!

V splošnem pa mi ženske niso prav nič mar. Nad ženo nimam nobenega veselja, zda pa spi, papa. Lahko noč!

Wolf si pripravi divan. Skušaj preganiti vse tužne misli, da bi zaspal, toda ne gre. Preveč je prišlo danes nadenj. Prvič je danes začutil, da ima živce.

Popolne pri Ulrihu, zvečer na pokopališču in ono razočaranje, nazadnje pa še pogovor z očetom. Pot mu je sam ugledil in mu je prihranil popolno izpoved, ker se mu je tako smilil. Toda neka jeza ga je vendar navdajala, če se je še tako boril proti temu. Siliti se je moral, da je bil prijazen.

Oče se navidez ni prav nič menil, kako bo stvar uredil; vse je prepustil njemu. Samo lepe besede in drugega nič.

In Marija; na njo ni niti smel misliti, ne da bi zakričal v svoji bolesti. Mogoče je bila še vedno skupaj s svojim ljubimcem — kako mučna mu je bila taka misel! Ne, ne, saj ni mogoče! Zakaj je vse to prišlo nad njega; saj je užil še tako malo sreče.

In jutri? Bal se je dneva. Gabrijela bo postala njegova nevesta in vse bo končano. Tako so se podile misli po njegovi glavi in šele proti jutru ga je premagal spanec, iz katerega se je zbudil še bolj truden, kot pa je bil prej.

Od šestih do osmih ima službo. Tiho se napravi in gre v vojašnico. Oskrbo očeta je prepustil svoji gospodnji.

VIII.

Ko pride Wolf okoli pol devetih domov, najde očeta pri zajtrku in ga je čakal.

— Dobro jutro, papa. Ali si dobro spal?

— Izborni; In ti?

— Hvala! — Pa kot vidim, še nisi ničesar jedel.

— Ne, čakal sem na tebe. — Tvoja gospodinja, ki je zelo

uljudna, mi je rekla, da ob tem času prihajaš domov. Zato sem počakal, ker sem hotel zajtrkovati s teboj. Medtem pa sem si nekoliko ogledal stanovanje. Zelo lepo je.

— Moja gospodinja, gospa dr. Srnc, je zelo izobražena dama; neusiljiva, pri tem pa uljudna, tako da si ne želim nič boljšega stanovanja.

— Se popolnoma strinjam s teboj.

Pozvedljivo gleda Wolf očeta. To ni bil več oni potrti mož od sinoči. Toda to je že na svojem očetu poznal in na bratu. V težkem položaju obupan in si ne zna pomagati, kot otrok, ko pa je končano, pa je zopet brezskrben in vesel.

Wolf s svojo resno in nad vse premišljeno naravo ni bil dostopen za veselo lahkomišljenost. Pri očetu danes ni opazil nikakih duševnih bojov. Vedno je še bil stari elegantni posvetnjak, gladko obrit, počesan in v zlikani obleki. Ravno tako je izgledal kot pred desetimi leti.

In vendar ga je tako zelo ljubil, svojega lepega očeta. Imel je tudi nekaj na sebi, da je privlačilo vsako srce. Sedela k zajtrku.

— Prosim, papa, posluži se. Za danes sem si tudi vzel dopust in sem ti na razpolago.

Razgrne servito, pod katero je ležalo drobno pisemce. Ko pogleda naslov, mu vsa kri udari v lice. Marijina pisava! S tresočo roko potisne pismo za svoj rokav.

Oče ga smehljaje opazuje.

— Ali nočeš brati? — ga vpraša. — Jaz ne bi mogel strpeti.

Verjamem. Toda nimam posebne volje, — pravi kratko Wolf.

Veselega obnašanja svojega očeta ni mogel prenašati. Delo ga je nervoznega. To pismo mu je gorelo na duši kot ogenj. Po zajtrku vstane in stopi v sosednjo sobo. Pismo je moral prebrat brez prič. Marija je pisala:

Moj ljubim, edini!

Ne bodi hud, da nisem tako dolgo odpisala. Bili so tehtni vzroki. — (Verjamem, se smeje žalostno). — Po tebi sem hrepnela z vso svojo dušo, moj ljubim in sem štela ure, ko te bom zopet videla in v tvojih očeh brala, ako si še vedno dober proti meni. Nocoj boš gotovo mogel priti ob navadnem času? Pričakujem te prav gotovo! Ali si bil včeraj zopet pri Ulrihovi?

Ne, nisem ljubosumna, moj Wolf, saj vem, da me ljubiš. Za seboj imam težke ure, moj dragi; mogoče bom v tvojem objemu našla mir. Bog s teboj Wolf!

V vročem hrepenju te pozdravlja

Tvoja mala ženica.

Z britkim nasmehom se Wolf zlekne na stol. Kaj, ali je bila to resnica, ali pa zopet laž? Videl

jo je pred seboj, kako je pisala pismo — plavalasa glava sklonjena in njene sladke oči iskreno uprte na papir, saj je vendar pisala njemu! Vroče hrepeneje ga obide, da bi jo poljubil in stisnil na svoje prsi. Za trenutek zapre oči in globoko vzdihne. Nato poskoči.

— Ne, tako ne more več dalje! Končam vse in takoj!

Bila je kriva brez dvoma, to je bilo pribito — in izvedeti mora, da je vedel, kako grdo ga je prevarila. Zopet se vrne v sobo, da ji takoj odpíše.

— No, Wolf, gotovo je bilo pismo od tvoje drage? — reče smehljaje oče.

— Da, papa, pismo je od dekleta, ki mi je nad vse ljubša. Prosim, da mi dovoliš, da takoj odgovorim nanj.

— Seveda, saj si morem misliti, kako ta sladka stvarica težko čaka na odgovor. Skoro ti zavidam.

— Da ji takoj odgovorim in sporočim, — nadaljuje Wolf, ne da bi se oziral na očetovo pripombo, — da mora od sedaj naprej biti med nama vse končano.

Osupel ga pogleda oče. Toda v Wolfovih očeh je bil izraz, da se ni upal izreči še kake opazke.

Oče bere časopis, ko piše sin pismo, v katerem ji pove, da jo je sinoči videl z drugim, da je do skrajnosti užaljen vsled njene nezvestobe in da sedaj svojo dano besedo prekliča. Naglo je teklo pero po papirju; ravno tako naglo tudi pismo zapre in ga izroči slugi, da ga takoj nese v nabiralnik.

Nato prime Marijino sliko, jo vzame iz okvirja in jo zapre v predal svoje pisalne mize.

— Kaj delaš? — vpraša oče.

— Kot sem ti že povedal: pospravil bom vse spomine. Saj gotovo nisi pozabil, da bom danes dal drugemu dekletu svoje besede; dekletu, ki bo imela pravico, če že ne na mojo ljubezen, pa vendar na mojo zvestobo in

spoštovanje, — pravi Wolf resno in s poudarkom.

Oče ga molče opazuje. Gleda v njegov blede obraz, kot bi hotel z njega brati njegove misli. Povsem drugačen je bil kot oče ali brat. Popolnoma drug človek. Oče ne bi tako naglo zavrgel tako depega dekleta — za njo bi navzlic nevesti ali celo ženi še vedno imel dovolj časa.

Wolf se vse preveč strogo drži svojih dolžnosti; to je dobil po materi, ki je bila lepa, toda mlada žena in je imela neupogljivo voljo. Oče se pri resnem sinu ni počutil prav nič domačega. Najraje bi bil takoj odpotoval, ker je bila ona neprijetna zadeva tako hitro poravnana. Toda moral je počakati, kaj bo sin sklenil.

— Oprosti mi, papa; zda se moram preobleči. Zabavo boš našel v omari knjig.

— Prosim, Wolf, ne bom te zadrževal, — odgovori oče. Nato pa stopi k omari, toda ne najde nobene knjige, ki bi mu bila ugajala.

— Čuden človek je moj sin. Pri Ervinu je vse drugače. — Konečno se zadovolji z nekim šaljivim listom.

SEZNAM

S KOM MORETE POMAGATI K ZMAGI

MASCOBE IN MASTNI ODPADKI
Prodajte vašemu mesarju

KOVINSKI ODPADKI
Povprašajte v vaši mestni dvorani

SHRANITE STARE CASOPISE
Pokličite PR. 6100 za odpremo

KOSITRNE SKATLJICE
— Operite jih
— Strite jih
— Shranite jih
— Oddajte jih

na pristojna mesta za pobiranje

Pobiranje v Clevelandu:
na vzhodni strani:
prvo nedeljo v mesecu;
na zapadni strani:
tretjo nedeljo v mesecu

Fishes in His Private Pool

It is not every boy that has his own private fishing pool. This young farm boy baits hook hopefully and prepares to fish in the family pond. Private waters like these can be used the year around, and hundreds of inland farm kids who never had a chance to fish are growing up into a larger generation of sportsmen. The government has encouraged building of private ponds. Some states, such as Missouri, offer special inducements for farm ponds, not only stocking with fish but supplying at cost shade trees and water plants for the ponds. Even in postwar, the addition of fish to the farm diet will be welcomed.

Stalin, Truman, Churchill Open Big Three Meet

The much awaited Big Three conference formally opened at Berlin. The scene took place in an attractive room of a modern country estate in the Potsdam area. Photographed together for the first time are Stalin, President Truman and Churchill, just before the opening of the conference. While the conference got off to a fast start, it is still unknown just how long it will take to complete all issues to be considered.

Za delavce Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKES ZA HIŠNE SLUŽABNICE

ZA POSLOPJA V DOWNTOWN
ZA VES DAN ALI DELNI ČAS
Polni čas šest večerov v tednu od 5.10 pop. do 1.40 zj.
Stalno delo—Zahteva se izkaz državljanstva—Zglaste se
Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah
The Ohio Bell Telephone Co.

MOŠKI ZA SPLOŠNO TOVARNIŠKO DELO

Strojni delavci
Električarji — Millwrights

Press operatorji
Dobra plača od ure in od komada

Truscon Steel Co.
6100 TRUSCON AVE.
od Broadway in E. 55th St.

Strojni operatorji
BULLARD, GISHOLT
DRILL PRESS

Povojno delo
Visoka plača od ure in od komada

Dnevni in nočni shift
WEST STEEL CASTING CO.
805 E. 70 St.

Mali oglasi

VAŠI ČEVLJI
bodo zgledali kot novi, ako jih oddaste v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar
1613 St. Clair Ave.

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. HE. 3028

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Dr. Kernovo
Angleško-Slovensko berilo

(English Slovene Reader)
je pripravno za učenje angleščine ali slovenščine.

Dobi se v naši tiskarni

Delo na farmi
Išče se delavca, da bi delal na farmi. Dobra plača in dobra hrana. Pokličite ali pišite in pridemo vas iskati. Joseph Kovach, Stevens Blvd., Willoughby, Ohio, tel.: Willoughby 771-M.

Naprodaj je
preša za grozdje. Poizve se na 1123 Norwood Rd.

WAR BONDS
in Action

Signal Corps Photo
Mapping Attack. Radio, maps, car, provided with aid of War Bond investments, enabled Capt. W. C. Rhinehart and Maj. S. Collette, Jr., to plan drive at Antipolo, Luzon.

U. S. Treasury Department

Joseph Globok
986 E. 74 St.
HE. 6607.

Išče se
dekle, staro nad 21 let, žensko za tri-urno delo stilni, da bi nosila na Vpraša se na 6933 St. Ave.

WHERE THE FUEL GOES

A PLANT manufacturing planes in New England 800,000 gallons of fuel month.

OGLAŠAJTE V
"ENAKOPRAVNOST"

KUHINJSKE PEČI

Imamo lepo izbero Grand, Roper in Quality kuhinjskih peči na plin.

Nudimo vam tudi električne kuhinjske peči.

Miza in 4 stoli (breakfast set) od 24.95 naprej.

Pri nas dobite tudi druge predmete za vaš dom

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6104 ST. CLAIR AVE.

JOHN SUSNIK